

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 6. jūnijā
(OR. en)

9878/19

SOC 406
EMPL 303
ECOFIN 537
EDUC 255

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	2019. gada Eiropas pusgada horizontālie sociālie un nodarbinātības aspekti – politikas debates

Pielikumā ir pievienota prezidentvalsts sagatavota orientējoša piezīme, kurā izklāstīts konteksts politikas debatēm un tiek dota ievirze un daži jautājumi ministru diskusijām *EPSCO* padomē 2019. gada 13. jūnijā.

Politikas debates par 2019. gada Eiropas pusgada horizontālajiem sociālajiem un nodarbinātības aspektiem

EPSCO, 2019. gada 13. jūnijs

Pusgada cikls: kompass ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei Eiropā

2019. gada Eiropas pusgada paketē ir apstiprināts, ka Eiropas Savienībā joprojām ir vērojams ekonomikas un nodarbinātības pieaugums. 2018. gada beigās ES bija nodarbināti vairāk nekā 230 miljoni cilvēku, un bezdarba līmenis turpina samazināties – tagad tas ir krietni zem pirmskrīzes līmeņa. Turklāt, tā kā 2018. gadā nodarbinātības līmenis sasniedza 73,1%, iespējams, ka tas tuvosies stratēģijā "Eiropa 2020" noteiktajam mērķim, proti, 75%.

Tajā pašā laikā samazinās to cilvēku skaits, kurus apdraud nabadzība vai sociālā atstumtība. 2017. gada beigās nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto personu skaits bija par 4,2 miljoniem mazāks nekā 2008. gadā. Lai arī ceļš uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi – par 20 miljoniem samazināt to cilvēku skaits, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība – joprojām ir tāls, virzībā uz šo mērķi ir gūti panākumi, un šķiet, ka situācija strauji uzlabojas.

Tomēr ne visas dalībvalstis gūst vienādu labumu no šīm pozitīvajām tendencēm.

Eiropas pusgadam ir izšķiroša nozīme ekonomikas un sociālās politikas koordinēšanā un uzraudzībā Eiropas Savienībā, kā arī palīdzībā dalībvalstīm sasniegt stratēģijā "Eiropa 2020" noteiktos mērķus. Eiropas pusgada ietvaros strukturālās reformas ir atbalstījušas iekļaujošu izaugsmi un nodarbinātību, vienlaikus veicinot makroekonomiskās nelīdzsvarotības mazināšanu. Kopš 2018. gada šo procesu vēl vairāk varēja atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra integrēšana Eiropas pusgadā, veicinot augšupēju konvergenci virzībā uz labākiem dzīves un darba apstākļiem.

2019. gada izaugsmes pētījuma (GIP) pieņemšana iezīmēja pašreizējā Eiropas pusgada cikla sākumpunktu. Gada izaugsmes pētījumā noteiktās prioritātes ir cieši saistītas un savstarpēji pastiprinošas un rada vajadzību pēc integrētas pieejas valstu un ES līmenī, lai nodrošinātu iekļaujošu izaugsmi un ilgtspējīgu ekonomikas attīstību un uzlabotu vispārējo sociālekonomisko situāciju. Īpaša uzmanība tika pievērsta arī nepieciešamībai pēc ieguldījumiem, pamatojoties uz konkrēto situāciju valsts un reģionālā līmenī.

Stratēģija "Eiropa 2020" – pašreizējās desmitgades mērķi gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei.

Stratēģijā "Eiropa 2020" ir noteikti vērienīgi mērķi tādās jomās kā nodarbinātība, pētniecība un attīstība, klimata pārmaiņas un enerģētika, izglītība, nabadzība un sociālā atstumtība.

Panākumi šo mērķu sasniegšanā ir bijuši dažādi. Mērķi panākt 75 % nodarbinātību varētu sasniegt līdz 2020. gadam. Acīmredzami panākumi ir gūti saistībā ar sociālo situāciju; tomēr, kā minēts iepriekš, joprojām sarežģīti ir sasniegt mērķi – par 20 miljoniem samazināt to cilvēku skaitu, kuriem draud nabadzības vai sociālās atstumtības risks – un galīgo rezultātu šajā jomā ietekmēs vispārējās ekonomikas perspektīvas.

Lai gan stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi attiecas uz dažādām jomām, tie visi ir savstarpēji saistīti. Kvalitatīvas izglītības un apmācības pieejamība ir būtiska, lai dotu cilvēkiem iespēju integrēties darba tirgū. Tajā pašā laikā stratēģijas "Eiropa 2020" mērķis pētniecības un attīstības jomā ir cieši saistīts ar izglītības un nodarbinātības mērķiem. No vienas puses, pētniecība un attīstība, nodrošinot nepieciešamās prasmes un tehnoloģijas, var radīt darbvietas un veicināt nodarbinātību un produktivitāti; no otras puses, jaunās tehnoloģijas varētu izraisīt arī turpmākas pārmaiņas sabiedrībā un pārmaiņas darba tirgū.

Eiropas pusgadā tiek ne tikai uzraudzīts progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu, bet tiek arī nodrošināts satvars, ar kura palīdzību analizē un nodrošina ciešu saikni starp šiem mērķiem. Tas arī turpmāk būs būtisks sociālās un darba politikas reformu koordinēšanas elements.

Turpmākā virzība – sociālā un nodarbinātības politika kā Eiropas pusgada procesa galvenie elementi

Katru gadu dalībvalstis apņemas īstenot strukturālās reformas, kuru mērķis ir radīt labvēlīgus apstākļus nolūkā sekmēt līdzdalību darba tirgū, veicināt prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iniciatīvas un nodrošināt sociālo un ekonomisko iekļaušanu visiem.

Neseno nodarbinātības pieaugumu galvenokārt ir veicinājusi sieviešu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātība, taču viņu nodarbinātības līmenis joprojām atšķiras no vidējā rādītāja. Tajā pašā laikā vairākās dalībvalstīs ir augsts nodarbinātu personu nabadzības līmenis un tas pieaug, kā arī joprojām ir augsts ienākumu nevienlīdzības līmenis. Nabadzības vai sociālās atstumtības risks joprojām ir problēma, jo īpaši attiecībā uz mazkvalificētiem darba ņēmējiem, bērniem, cilvēkiem ar invaliditāti un migrantu izcelsmes personām. Tāpēc ir svarīgi, lai sociālās jomas un darba tirgus problēmjautājumi joprojām būtu Eiropas pusgada pamatā un lai tos risinātu saskaņā ar Nodarbinātības pamatnostādņēm un Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Nodrošinot, ka visi iedzīvotāji vienlīdzīgi gūst labumu no pozitīvajām ekonomikas tendencēm, tiktu stiprināta ekonomikas ilgtspēja, veicināta izaugsme Eiropas Savienībā un paplašināts atbalsts kopējām Eiropas vērtībām.

Eiropas pusgads – lietderīgs orientieris turpmākai Eiropas politikas koordinēšanai

Konkrētām valstīm adresētie ieteikumi (KVAI) pievēršas galvenajiem ekonomikas, sociālajiem un nodarbinātības problēmjautājumiem, un to īstenošana ir Eiropas pusgada procesa centrā.

Īstenošanas rādītāji gadu gaitā uzlabojas, jo reformām parasti ir vajadzīgs laiks, lai tās stātos spēkā. Tādējādi – tikai 30 % no 2011.–2018. gada KVAI tika konstatēti, ka nav panākts nekāds vai ir panākts tikai ierobežots progress, bet 26 % no tiem tika pilnībā vai pēc būtības īstenoti. Turpinot uzlabot reformu īstenošanu, Eiropas pusgads var kļūt par vēl spēcīgāku politikas koordinēšanas instrumentu visā Eiropas Savienībā un veicināt lielāku kohēziju starp dalībvalstīm un kopumā uzlabot ES sniegumu.

Tādēļ ir būtiski censties uzlabot KVAI īstenošanas rādītājus, daloties pieredzē par kopīgām problēmām un labāko praksi to risināšanā, kā arī efektīvi uzraugot attīstības tendences un visos posmos pastiprinot dialogu ar sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām gan valsts, gan ES līmenī. Turklāt ir būtiski atbalstīt reformu centienus ar atbilstoša finansējuma palīdzību, efektīvi izmantojot struktūrfondus, jo īpaši ESF un *ESF* +.

Ņemot vērā minēto un lai sniegtu ieguldījumu Eiropadomē, ministri tiek aicināti apsvērt šādus jautājumus:

1. *Vai Eiropas pusgads ir efektīvs instruments, ar kura palīdzību nodrošina, ka dalībvalstis saskaņotā veidā uzlabo savus nodarbinātības un sociālos rādītājus, tostarp īstenojot stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus?*
 2. *Kā vēl vairāk varētu pielāgot Eiropas pusgada procesu, lai uzlabotu tā sociālo dimensiju, tostarp nodrošinot, ka sociālie apsvērumi tiek pienācīgi ņemti vērā citās politikas jomās?*
 3. *Ar kādiem pasākumiem dalībvalstis varētu palielināt līdzatbildību par Eiropas pusgada procesu, lai veicinātu efektīvu un koordinētu KVAI un valsts reformu īstenošanu?*
-